

JAAARVERSLAG

Waterliniemuseum

2023 Fort bij Vechten

DE HOLLÁNDSE WATERLINIES & DENEDER-GER- MAANSE LIMES

5

Voorwoord
Jaarverslag
2023

7

Organisatie
Waterliniemuseum
Fort bij Vechten

10

Culturele invulling
programma en activiteiten
Waterliniemuseum

19

Doelgroepen
Bezoekersaantallen
Cijfers

INHOUD JAARVERSLAG 2023

26

PR & Marketing
Publicaties
Website en Social media

28

Beheer en onderhoud
Terreinbeheer
Onderhoud gebouwen

2023 WAS EEN JAAR VAN
PLANNEN EN OPBOUW

VOORWOORD

2023 was een jaar van vooruitgang en vernieuwing. Hoewel het activiteitenprogramma en de bezoekersaantallen vergelijkbaar waren met 2022, hebben we geïnvesteerd in belangrijke toekomstplannen.

Met het nieuwe bestuur is hard gewerkt aan de uitbreiding van de tentoonstelling *Sterk Water* over de Hollandse Waterlinie. Rond het thema van de rol van de marine in het rampjaar 1672 is een werkgroep opgezet met bevlogen historici en oud-marineofficieren. Dit onderzoek zal in 2025 leiden tot een nieuwe expositie: *De Zoetwateroorlog*.

Samen met de Provincie Utrecht hebben we ook de eerste stappen gezet voor de uitbreiding van de vaste tentoonstelling over de Limes en Castellum Fectio. Hiermee willen we beter laten zien dat Fort bij Vechten op het kruispunt ligt van twee UNESCO-Werelderfgoederen: de Hollandse Waterlinies en de Neder-Germaanse Limes. Het vernieuwde VVV-informatiepunt moet in het voorjaar van 2025 geopend worden, gevolgd door de hernieuwde Romeinententoonstelling begin 2026.

Dankzij onze opgebouwde ervaring konden we de lopende activiteiten efficiënt organiseren, waardoor er tijd vrijkwam voor deze vernieuwingen. We kijken met trots terug op 2023 en zien met vertrouwen de toekomst tegemoet, waarin het fort en het museum hun betekenis verder zullen versterken.

Het bestuur van Stichting Waterliniemuseum Fort bij Vechten

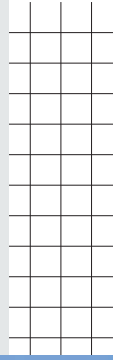

Foto Dronemagic.nl

EEN DRUK BEZOCHT
JAAR MET OOK
PLANNEN VOOR DE
TOEKOMST!

INTRO

ORGANISATIE

Organisatorisch gezien wordt het Fort bij Vechten beheerd door zowel de Stichting Waterliniemuseum Fort bij Vechten als de Exploitatiemaatschappij Fort Vechten. Tussen beide partijen is een vastgelegde samenwerkingsovereenkomst.

Stichting Waterliniemuseum

De stichting heeft als doel het ontwikkelen van het Waterliniemuseum Fort bij Vechten, inclusief gerelateerde activiteiten in en rondom het Fort bij Vechten te Bunnik. Daarnaast streeft de stichting ernaar kennis en informatie over het cultureel erfgoed van de Nieuwe Hollandse Waterlinie toegankelijk te maken voor een breed publiek door de collectie te beheren, de expositie te vernieuwen en innovatieve ontwikkelingen op het gebied van museale functies en educatie te stimuleren.

Het bestuur van de Stichting Waterliniemuseum bestaat momenteel uit:

Secretaris/Penningmeester: Kars Kamp
Voorzitter Arie-Jan Ditewig
Lid: Anne Doedens en Mark Hagens

Exploitatiemaatschappij Fort bij Vechten

De exploitatie van Fort bij Vechten wordt verzorgd door de Exploitatiemaatschappij Fort bij Vechten. Deze maatschappij is verantwoordelijk voor de algehele exploitatie van het fort, inclusief het beheer en onderhoud van terreinen, gebouwen en installaties, evenals het personeelsbeleid en de begrotingsplanning voor zowel commerciële als museale activiteiten.

Stichting Waterliniemuseum en Exploitatiemaatschappij Fort bij Vechten

De Stichting Waterliniemuseum Fort bij Vechten en de Exploitatiemaatschappij Fort bij Vechten werken samen aan de ontwikkeling en exploitatie van het Waterliniemuseum en het Fort bij Vechten te Bunnik.

Doelstellingen en verantwoordelijkheden

De stichting beheert de museale functienamens de Provincie Utrecht en Staatsbosbeheer, keurt jaarverslagen en -programma's goed, en werft fondsen voor tentoonstellingen en evenementen. De exploitatiemaatschappij is verantwoordelijk voor de algehele exploitatie, inclusief beheer en onderhoud, personeelsbeleid en begrotingsplanning, en profileert zich als een culturele en sociale onderneming.

Secretarieel medewerker:
Verzorgt de dagelijkse telefoondienst, boekingen en is het aanspreekpunt voor bezoekers. De museum-coördinator beheert de dagelijkse gang van zaken in het museum en het museumcafé, met ondersteuning van een extra medewerker.

Team Behoud en Beheer:
Houdt zich bezig met het beheer, onderhoud en ontwikkeling van het terrein en de gebouwen, inclusief natuurbehoud.

Vrijwilligers

Vrijwilligers vormen een onmisbaar onderdeel van de organisatie en spelen een cruciale rol in het realiseren van de ambities van het Waterliniemuseum. Hun inzet stelt ons in staat een breder en gevarieerder programma aan te bieden aan een groter publiek. Het museum streeft naar een stabiele groep van circa 60 vrijwilligers, verdeeld over werkgroepen zoals Collectie & Beheer, Educatie, de Museumwinkel, Rondleidingen, de Klusgroep, en sinds 2022 de nieuwe werkgroep Inclusie.

Deze werkgroepen nemen steeds meer verantwoordelijkheid en hebben een belangrijke rol gespeeld in het uitvoeren van projecten uit het verbeterplan 2020-2022, waaronder de inrichting van de Romeinenexpo. Daarnaast worden vrijwilligers met specifieke expertise ook gevraagd om deel te nemen aan externe samenwerkingsverbanden, zoals voor restauratiewerkzaamheden en regionale museumprojecten.

In 2022 zijn er nieuwe vrijwilligers bijgekomen, mede dankzij de inzet van ons personeel en bestaande vrijwilligers. Om hen te bedanken, hebben we na twee jaar coronabeperkingen een uitje georganiseerd naar Castellum Hoge Woerd, met een diner in ons museumcafé. Ook hebben vrijwilligers zelf enkele bijeenkomsten en de uitreiking van kerstpakketten georganiseerd.

Medewerkers Re-integratie en Zorg

Het jaar 2023 is een uitdagend jaar gebleken op diverse fronten. Maatschappelijke ontwikkelingen zoals het conflict in Oekraïne, de spanningen in Israël en Palestina, de energiecrisis, stijgende kosten van

levensonderhoud, klimaatveranderingen en toenemende zorgkosten, hebben bijgedragen aan een complexere omgeving. Deze omstandigheden hebben helaas geen positief effect gehad op het aantal cliënten dat wij konden verwelkomen op het Fort. Ondanks de inspanningen van onze medewerkers is het aantal cliënten dit jaar niet gestegen.

Tegelijkertijd wijzen diverse publicaties op een toenemende vraag naar zorg. Naast de vergrijzing neemt ook het aantal mensen met psychische klachten toe. Aan de andere kant zien we dat de zorg steeds minder betaalbaar wordt, mede door bezuinigingen. Gemeenten voeren al enige tijd beleid gericht op kostenbeheersing, en wij ervaren nu de gevolgen hiervan. Een direct resultaat is dat er minder mensen worden doorverwezen naar dagbesteding. Bovendien zien we dat de cliënten die wel doorverwezen worden, vaak te maken hebben met zwaardere problematiek.

Hoewel de huidige ontwikkelingen uitdagingen met zich meebrengen, bieden ze ook kansen. Helaas zien wij op dit moment nog geen directe voordelen voor het Fort. Wij blijven ons echter richten op individuele begeleiding en promotie van zowel het Fort als de werkplaats. Onze ervaring leert dat de zorg sectorale fluctuaties kent, en wij verwachten dat er in de toekomst opnieuw momenten zullen komen waarop we meer cliënten mogen verwelkomen.

In januari 2023 startten we met 12 cliënten. Vier van hen zijn doorgestroomd naar andere dagbestedingsactiviteiten of vrijwilligerswerk. Op 31 december 2023 waren er nog acht cliënten actief bij ons, waarvan één in het groenonderhoud, één in het museum en zes in de houtwerkplaats.

WATERLINIEMUSEUM
FUNGEERT ALS EEN
PLEK VAN ONTDEKKING,
KENNISDELING EN
ONTMOETING

Foto: Meral Maas

CULTURELE INVULLING

Ontdekking, Kennisdeling en Verbinding

Het Waterliniemuseum biedt een unieke plek van ontdekking en ontmoeting, waar bezoekers de verbinding tussen mensen, objecten en ideeën kunnen ervaren. Het museum combineert moderne architectuur, historische elementen en een natuurlijke omgeving, en vertelt het verhaal van de Hollandse Waterlinies en de Neder-Germaanse Limes.

Met zowel vaste tentoonstellingen als wisselende kunstexposities en maatschappelijke activiteiten, groeit het museum als een culturele spil in de regio. De interactieve tentoonstelling *Sterk Water* neemt bezoekers mee in de geschiedenis van de waterlinies met onder meer een VR-ervaring, terwijl *Lummelen in de Linie* en de *Romeinenexpositie* inzicht bieden in respectievelijk de Eerste Wereldoorlog en het Romeinse Castellum Fectio. Vernieuwingsplannen voor de WO II-tentoonstelling staan gepland voor 2024, en een grootschalige update van de Romeinenexpositie volgt in 2025.

“Het Waterliniemuseum fungeert als een plek van ontdekking, kennisdeling en ontmoeting, waar we streven naar verbinding tussen mensen, objecten en ideeën.”

Foto: Meral Maas

Onder Water in het Rampjaar

09 juli 2022 t/m 05 maart 2023

In de Kinder Doe Expo 'Onder Water,' komen Dees en haar vriendje Douwe met hun zelfgebouwde duikboot boven water bij een Hollands kamp in de 17de eeuw tijdens het rampjaar 1672. De Nederlandse republiek wordt aangevallen door Frankrijk, Engeland en de 2 Duitse deelstaten Keulen en Münster. Holland zet water in om de Fransen tegen te houden. Het begin van de Oude Hollandse Waterlinie. In de expo is een schatkamer, zijn er postduiven, ontmoet je de Zonnekoning en Willem III en gaat het vriezen (met sneeuwballen).

The Wall | Annet van der Voort

11 november 2022 - 26 februari 2023

Fotografe Annet van de Voort heeft een uitgebreide fototentoonstelling opgezet met foto's van de restanten en ruïnes van de Atlantik Wall. Dit is de verdedigingslinie die door de Duitse bezetting tijdens de tweede wereldoorlog is aangelegd van noord Noorwegen tot aan de grens met Spanje. De tentoonstelling omvat 90 foto's gecategoriseerd per land. De fototentoonstelling is al in verschillende landen tentoongesteld en was ingepland in 2019. Vanaf november 2022 gelukkig te zien in ons museum! De fototentoonstelling is mede tot stand gekomen vanuit onze samenwerking met het museum in Hattingen.

SPLASH: kunst onder water | Hannelore Houdijk | 10 maart 2023 - 15 mei 2023

Hannelore Houdijk neemt je mee in haar wereld van vervorming door licht en water. Ze maakt prachtige composities van servies. Ze heeft haar eigen manier van schilderen ontwikkeld; van veraf lijkt het fotorealistisch, van dichtbij is het grof en zie je duidelijke verfstreken. Het werk komt in beweging waardoor je continue nieuwe details ontdekt. Voor Houdijk staat het servies voor de kwetsbare menselijke cultuur en het water voor de overheersing van de krachtige natuur.

Kunst Exposities

HEDENDAAGSE
KUNST HOORT
THUIS IN EEN
MODERN MUSEUM

Foto: Meral Maas

EEN FRISSE
KIJK OP DE
GESCHIEDENIS

Kikker Kinder Expositie

20 mei 2022 - 29 oktober 2023

Dit jaar staat in teken van Kikker, bedacht door Max Velthuijs (22 mei 1923-2005), want het is honderd jaar geleden dat Velthuijs werd geboren. Kikker is een voorbeeld, brengt actuele kwesties aan bod en is een beetje naïef. Kikker is niet bang en kijkt met een open blik naar de wereld. Kikker heeft heel verschillende vriendjes en ze houden veel van elkaar: Eend, Haas, Varkentje, Rat en Beertje. Geen probleem is te groot voor Kikker.

EUREKA | Maand van de Geschiedenis 2023

01 oktober 2022 t/m 31 oktober 2023

Het Waterliniemuseum, Kasteel Amerongen, het Regionaal Archief Zuid-Utrecht en FAAM gaan het experiment aan. Samen presenteren zij EUREKA!: Een interdisciplinaire expositie waarin kunst, archief, wetenschap en architectuur samenkomen en elkaar versterken. Jonge Utrechtse makers en onderzoekers laten hun nieuwsgierigheid de vrije loop op drie boeiende locaties: Het Waterliniemuseum, Kasteel Amerongen en het Regionaal Archief Zuid-Utrecht. Drie jonge onderzoekers doken de collecties in op zoek naar bijzondere verhalen. Hun ontdekkingen inspireerden negen hedendaagse (lokale) kunstenaars tot het maken van nieuw werk. Deze zomer gaven zij EUREKA! samen vorm.

SPOREN | Herman H. van Doorn

12 november 2023 - 25 februari 2024

Herman H. van Doorn legt met zijn camera de wereld vast zoals die is. Het landschap in beweging, gevormd door sporen die de mens achterlaat. Die dynamiek is wat hem prikkelt en dit is precies wat hij ervaart tijdens een vakantie in noordoost Frankrijk. In Verdun is geschiedenis vastgelegd in het landschap en in het menselijk geheugen. Hij raakt geïnspireerd door de grenzeloze natuur die sporen laat vervagen, verdwijnen en een nieuw verhaal creëert. De foto's zijn getuigen van onze nalatenschap waarin het onzichtbare weer zichtbaar wordt.

EXPOSITIES

SPLASH

OPENING EUREKA

SPOREN

DAGACTIVITEITEN

Het Waterliniemuseum heeft in 2023 deelgenomen aan diverse landelijke manifestaties en activiteiten zoals de Museumweek, Open Monumentendag, de Nationale Archeologiedagen en tijdens de de Maand van de Geschiedenis zelfs een hele tentoonstelling. Daarnaast waren er ook extra activiteiten.

Foto: Meral Maas

Bunker Schilderen

Tijdens de verschillende schoolvakanties organiseerde het Waterliniemuseum Fort bij Vechten creatieve workshops waarin kinderen de kans kregen om hun eigen “bunker” te schilderen. Deze unieke activiteiten, ook wel bekend als ‘bunker schilderen’, stelden de jonge deelnemers in staat om hun creativiteit te uiten terwijl ze meer leerden over de geschiedenis van schuilplaatsen.

De bunkers waren al eerder vervaardigd door onze zorggroepen op de houtwerkplaats, en tijdens de workshops werden de kinderen begeleid in het versieren van hun eigen exemplaar.

Museumweek 2023

Waterliniemuseum by Night,
Avondopenstelling op 7 april 2023

Op vrijdag 7 april 2023 opende het Waterliniemuseum Fort bij Vechten zijn deuren van 17:00 tot 21:00 uur voor een bijzondere avondopenstelling. Ter gelegenheid van de Museumweek heeft het museum een uniek programma samengesteld, dat buiten de reguliere openingstijden plaatsvond.

Bezoekers konden genieten van een gevarieerd aanbod, waaronder de live dansvoorstelling Vrijand, die het belang van vrijheid belichtte. Daarnaast werden de dansfilms FACES, waarin emoties door

beweging worden genormaliseerd, en SHAPESHIFT, die camouflage en deceptie onderzoekt, vertoond. De tentoonstelling SPLASH van Hannelore Houdijk bood een fascinerende kijk op kunst onder water, waarbij licht en water vervormingen creëren.

Nationale Archeologiedagen 2023

Tijdens de Archeologiedagen van 2023 heeft het Waterliniemuseum Fort bij Vechten een boeiend programma georganiseerd dat zich richtte op het thema Castellum Fectio en de Romeinen.

Kinderen konden deelnemen aan diverse educatieve activiteiten, waaronder rondleidingen op het Castellum, waar ze meer leerden over de Romeinse geschiedenis en de betekenis van deze belangrijke vestingplaats. Daarnaast waren er workshops waar jonge bezoekers hun creativiteit konden uiten, zoals het maken van Romeinse schilden. Deze hands-on ervaringen maakten de geschiedenis tot leven en boden kinderen een unieke kans om te leren en te ontdekken.

Open monumentenweekend 2023

Tijdens de Open Monumentendag 2023 kregen bezoekers de kans om meer te leren over de geschiedenis en het erfgoed van het fort, met diverse rondleidingen die de historische betekenis van het fort en de rol van de waterlinie belichtten.

Speciale aandacht ging uit naar de rijke geschiedenis van Castellum Fectio, met tentoonstellingen en presentaties die de verhalen achter deze monumentale structuren

onder de aandacht brachten. Bezoekers konden deelnemen aan interactieve activiteiten en workshops, waarbij ze zelf archeologische technieken verkenden.

Het programma was ontworpen om zowel volwassenen als kinderen te betrekken en bood een uitstekende gelegenheid voor de gemeenschap om het erfgoed van het Waterliniemuseum te waarderen.

Bijzondere groepen 2023

Young Digitals

In 2023 verwelkomden we opnieuw een groep jonge marketeers van The Young Digitals in het Waterliniemuseum Fort bij Vechten. Deze organisatie biedt kansen aan mensen die een tweede kans verdienen op de arbeidsmarkt. Samen met BHG (de horeca op het fort) gaven we een presentatie over de marketingstrategieën van de betrokken partijen. Na de presentatie volgde een rondleiding door het fort, waarna de jonge marketeers aan de slag gingen met een praktische opdracht.

Vrijwilligersgroepen andere forten

Regelmatig worden er excursies en dagjes uit uitgewisseld met andere forten. Op woensdag 11 januari hadden wij het genoegen de vrijwilligers van Geofort de verwelkomen in ons museum.

Kennismaking Tour Provincie Utrecht

10 februari hadden wij het genoegen om een deel van het programma te zijn voor de Kennismakings tour voor nieuwe medewerkers van de Provincie Utrecht.

Happen en Trappen

In 2023 hebben wij weer veel deelnemers van 'Happen en Trappen' mogen verwelkomen in het museum voor een kopje koffie. Dit was duidelijk een groter aantal dan voorheen. Populair!

Film opnames en Fotoshoots

In 2023 hadden wij weer ruim een aantal fotoshoots en filmopnames op het fort. Zo werden er ook filmopnames gemaakt voor de televisie serie 'Jachtseizoen' en een photoshoot voor de 'Marie-Claire'.

Landschap Erfgoed Utrecht

In samenwerking met het Landschape Erfgoed Utrecht (LEU) hebben wij een bijeenkomst georganiseerd in het auditorium van het Waterliniemuseum. Dit was een kennisdag waar verschillende sprekers en deelnemers hun kennis deelden. 26 mei 2023.

Educatie groepen

In 2023 hebben we met veel enthousiasme en toewijding weer een groot aantal groepen mogen ontvangen voor ons educatieprogramma. Dit jaar hebben maar liefst 47 scholen deelgenomen, wat getuigt van de groeiende interesse in ons aanbod.

Van de ontvangen groepen bestond ongeveer 30 scholen uit circa 30

leerlingen per groep, terwijl de overige scholen gemiddeld 60 leerlingen telden. Deze diversiteit in groepsgrootte heeft ons in staat gesteld om ons programma aan te passen aan de behoeften van de verschillende leerlingen, en zo een waardevolle leerervaring te bieden.

Onze educatieve programma's zijn ontworpen om leerlingen niet alleen kennis te laten maken met de verhalen van de Hollandse Waterlinies en de Neder-Germaanse Limes, maar ook om hen te inspireren en te motiveren.

Kerstborrel vrijwilligers

In 2023 organiseerden onze vrijwilligers een gezellige kerstborrel in het café van het Waterliniemuseum Fort bij Vechten. Deze feestelijke bijeenkomst bood een perfecte gelegenheid om het jaar samen af te sluiten en de onderlinge band te versterken.

Tijdens de borrel konden de aanwezigen genieten van heerlijke hapjes en een selectie van drankjes. Als blijk van waardering voor hun inzet kregen alle vrijwilligers een persoonlijke kerstkaart maar daarbij een cadeaubon, waarmee ze zelf iets konden uitzoeken bij online kerstmarkt van het Openluchtmuseum Arnhem.

DOELGROEPEN

Bezoekersprofiel Waterliniemuseum 2023

Het Waterliniemuseum blijft een diverse doelgroep aantrekken, met een mix van ouderen, gezinnen met jonge kinderen en recreanten. Hierdoor is het museum een echte familiebestemming, met activiteiten voor elke leeftijdsgroep.

In 2023 ontving het Waterliniemuseum opnieuw de erkenning als Kidsproof museum van Museumkids, wat onze kindvriendelijkheid onderstreept. We streven naar persoonlijke aandacht voor iedere bezoeker, of het nu gaat om liefhebbers van moderne architectuur of bezoekers van onze boeiende tentoonstellingen.

In 2023 hebben we helaas een lichte daling van het bezoekersaantal ervaren in vergelijking met 2022. Na 16.159 betalende bezoekers in 2021 en 37.572 in 2022, sloten we 2023 af met 32.666 museumbezoekers, exclusief educatieve programma's. De educatieve programma's trokken dit jaar nog eens 1.500 deelnemers, wat het totaal op ongeveer **34.166 bezoekers** brengt.

Verdere Stappen in Inclusie en Toegankelijkheid in 2023

De werkgroep inclusie en toegankelijkheid, gestart in 2022, heeft in 2023 belangrijke stappen gezet om het museum toegankelijker te maken voor een grotere doelgroep. We hebben verschillende externe locaties bezocht en contact gelegd met organisaties zoals het Bartiméus Fonds om inspirerende voorbeelden van inclusie te verzamelen. Daarnaast hebben we groepen, zoals slechtzienden en blinden, ontvangen voor waardevolle feedback.

In maart 2024 zal de nieuwe webapplicatie worden gelanceerd, maar in 2023 zijn we begonnen met de voorbereidingen, waaronder de inhoudelijke ontwikkeling en het indienen van een aanvraag bij het Erfgoedvrijwilligersfonds van het Prins Bernhard Cultuurfonds. Deze initiatieven zijn essentieel voor het verbeteren van de toegankelijkheid en het vergroten van onze aantrekkingskracht voor alle bezoekers.

WIJ ZIJN OPEN VOOR
IEDEREEN.

EDUCATIE

Het Waterliniemuseum streeft ernaar om bezoekers op verschillende manieren inhoudelijke verdieping te bieden en zo de educatieve waarde te versterken. Het doel is om zowel volwassenen als kinderen vanuit verrassende invalshoeken naar erfgoed te laten kijken en hen te inspireren. Naast onze presentaties bieden we een reeks educatieve diensten aan waaruit bezoekers kunnen kiezen, die aansluiten op uiteenlopende interesses en leerdoelen.

Ons educatieve programma is divers en omvat verschillende activiteiten en rondleidingen:

Sterk Water: Een vaste tentoonstelling met veel interactieve opdrachten, gericht op het basis- en voortgezet onderwijs.

Lummelen in de Linie: Een rondleiding met als thema de Eerste Wereldoorlog, gehouden in het Reduit.

Romeinen tentoonstelling: Deze tentoonstelling en bijbehorende rondleiding langs het Castellum is speciaal ontwikkeld voor basisschoolklassen (groep 5-7) en de onderbouw van de middelbare school.

De algemene speurtocht: Een uitdagende speurtocht over Fort bij Vechten met diverse vragen.

De Familiespeurtocht: Geheel gericht op het thema van de Tweede Wereldoorlog, met een route over het fort.

De Krachtpatsers-route: Een speurtocht met een inleiding in de Staatsbosbeheer-tentoonstelling in Chambree 13.

Programma naar maat: Gidsen begeleiden klassen van het basis- en voortgezet onderwijs tijdens hun museumbezoek en rondleidingen over het terrein van Fort bij Vechten.

In 2023 hebben 28 scholen gebruikgemaakt van deze educatieve programma's. In totaal namen 903 leerlingen deel aan het programma Sterk Water, terwijl er 4 groepen deelnamen aan Lummelen in de Linie en 1 groep aan het Romeinen-programma. Daarnaast waren er 19 groepen die een eigen, op maat gemaakt programma volgden, waarbij in totaal ook 903 leerlingen betrokken waren.

Met dit aanbod speelt het Waterliniemuseum in op de behoefte aan inspirerende en interactieve leerervaringen, die zowel de historische waarde van het erfgoed als de beleving van de bezoekers centraal stellen.

Verkenning op Fort bij Vechten: Wandelen, Fietsen en Ontdekken

Op Fort bij Vechten zijn diverse manieren om het terrein te verkennen en de geschiedenis te ontdekken. Naast prachtige wandel- en fietsroutes zijn er ook boeiende speurtochten en interessante rondleidingen beschikbaar. Het museum fungeert als startpunt om de omgeving te verkennen en biedt verschillende opties aan:

Wandel- en Fietsroutes:

In 2019 zijn het Romeinse Limes wandelpad en het Waterliniep pad uitgezet. Deze landelijke routes zijn onderverdeeld in kleinere wandelingen en fietsroutes. Bij het museum zijn bijbehorende boekjes verkrijgbaar, inclusief een audiotour over Castellum Fectio.

Speurtochten en Rondleidingen:

Dagelijks kunnen bezoekers zich inschrijven voor een algemene rondleiding over het fort en door de oude gebouwen. Groepen kunnen op aanvraag speciale thematische rondleidingen boeken, zoals de Romeinen rondleiding of de architectuurrondleiding. Daarnaast zijn er familiespeurtochten beschikbaar, waaronder een spannende speurtocht over de Tweede Wereldoorlog, leuk voor kinderen van 4 tot 8 jaar samen met hun (groot)ouders.

Het aanbod van wandel-, fiets- en speurtochten biedt een unieke gelegenheid om de geschiedenis van Fort bij Vechten en de Hollandse Waterlinies te ontdekken op een actieve en educatieve manier.

Wandelpaden en Fietsroutes

Romeinse Limes wandelpad en Waterliniep pad: Deze nationale wandelpaden, uitgezet in 2019, bieden kleinere wandelingen

met bijbehorende boekjes, verkrijgbaar in de museumwinkel. Een audiotour over Castellum Fectio is ook beschikbaar.

Happen & Trappen:

Waterlinie fietsroutes die een combinatie van eten, drinken en fietsen bieden. Start- en eindpunt is het Waterliniemuseum, waar deelnemers de route ontvangen en kunnen genieten van een kopje koffie.

Slagmaatpad:

Een 7 km lang Klompenpad dat langs het fort voert, door de natuur van Nieuw Wulven en over boerenland. Het startpunt is het VVV-kantoor op Fort bij Vechten, waar de route voor €2,- te koop is.

Krachtpatersroute:

Een familieroute van ca. 1,5 km met leuke opdrachten voor kinderen vanaf 7 jaar, gemaakt door Staatsbosbeheer. Het start bij de bomvrije kazerne van Fort bij Vechten, waar gratis foldertjes verkrijgbaar zijn.

Bunkerpad:

Speciaal ontwikkeld voor kinderen van 8 tot 12 jaar oud, dit pad loopt door de omgeving van Fort bij Vechten en is beschikbaar als gratis app.

Verken het Fort!:

Een speurtocht voor stoere kinderen, leidend over het hele fort en spelenderwijs kennismakend met de waterlinie en de geheimen van Fort bij Vechten. Na afloop ontvangen kinderen een certificaat als fortcommandant. Het boekje is verkrijgbaar voor €2,-.

VVV-kantoor:

In het VVV-kantoor op het fort zijn diverse fietsroutes te koop die langs de waterlinie en Fort bij Vechten lopen, waaronder de Houten huizen route en de Stenen Forten fietsroute.

KRUISPUNT VAN WERELDERFGOED

**HET WATERL
FORT BIJ VEO
KRUISPUNT V**

**DE HOLLANDSE
EN DE NEDER
LIMES KOMEN
DEZE UNIE**

**MINIEMUSEUM
CHTEN IS EEN
VAN ERFGOED**

**E WATERLINIES
-GERMAANSE
N SAMEN OP
KE LOCATIE**

PR & MARKETING

PR & Marketing en Klanttevredenheid

In 2023 heeft het Waterliniemuseum zich gericht op het vergroten van het bezoekersaantal en het verbeteren van de bezoekerservaring. Met strategische PR- en marketinginspanningen is de zichtbaarheid vergroot en de betrokkenheid van bezoekers versterkt.

Klanttevredenheid

Uit steekproefsgewijze enquêtes blijkt dat vooral onze kindvriendelijke tentoonstellingen een belangrijke trekpleister zijn, met een sterke vertegenwoordiging van bezoekers in de leeftijdscategorieën 0-12 jaar en 25-49 jaar. Bezoekers waarderen het museum als verrassend, informatief en kindvriendelijk. Op online platforms worden vooral de ontvangst en inzet van vrijwilligers geprezen. Kritiek ging voornamelijk over defecte installaties, iets waar we actief aan werken.

Publicaties

Het museum werd in 2023 regelmatig genoemd in publicaties, waaronder:

't Groentje in Houten en Bunnik: Artikelen over tentoonstellingen en evenementen;

De Kunstkrant: Advertentie voor de expositie 'Eureka' tijdens de Maand van de Geschiedenis;

Cultuur in de Regiokrant: Advertentie over het museum en de UNESCO-erkenning van het fort;

Deze media-aandacht droeg bij aan onze zichtbaarheid en versterkte de positie van het museum.

Samenwerkingen en Partnerschappen

Het Waterliniemuseum werkte samen met partners zoals DOMstadkids, ANWB Eropuit, en Kidsproof. We namen ook deel aan het culturele doelgroepenmodel van Utrecht Marketing, wat ons helpt inzicht te krijgen in bezoekers uit de regio.

Website en Social Media

In 2023 trok de website 126.779 unieke bezoekers, vooral uit grote steden zoals Utrecht en Amsterdam. Het regionale websiteverkeer bleef achter, wat gerichte advertenties vereist. Via sociale media zoals Facebook en Instagram worden acties en evenementen gepromoot.

In 2023 heeft het Waterliniemuseum een opmerkelijke groei in sociale media-activiteit ervaren. Op Instagram zagen we een indrukwekkende stijging van 281,7% in het bereik, wat wijst op een sterke interesse in onze inhoud en evenementen. Het aantal profielbezoeken op Instagram steeg met 12,2%, een teken dat meer mensen interactie met ons zochten.

Op Facebook was de toename in bereik iets bescheidener met 1,6%, maar het aantal bezoekers steeg aanzienlijk met 448,8%. Dit toont aan dat onze Facebook-posts aanzienlijk meer interactie ontvingen, wat de betrokkenheid bij onze content heeft versterkt.

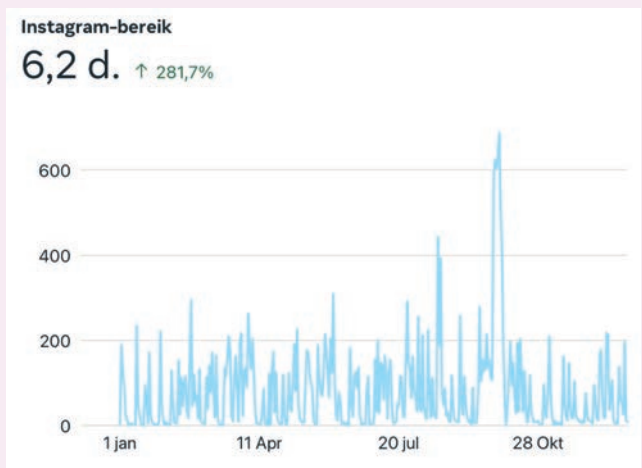
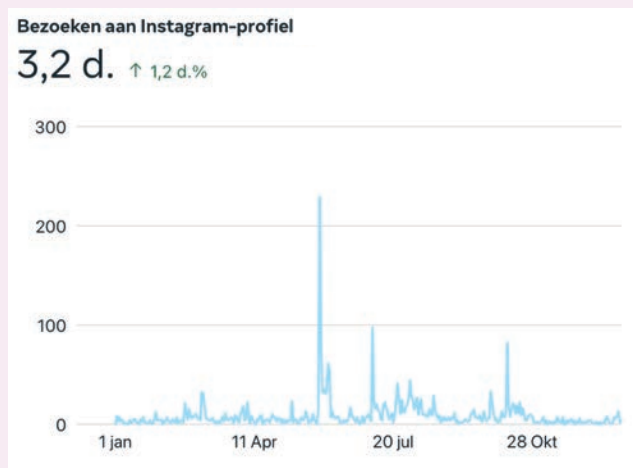
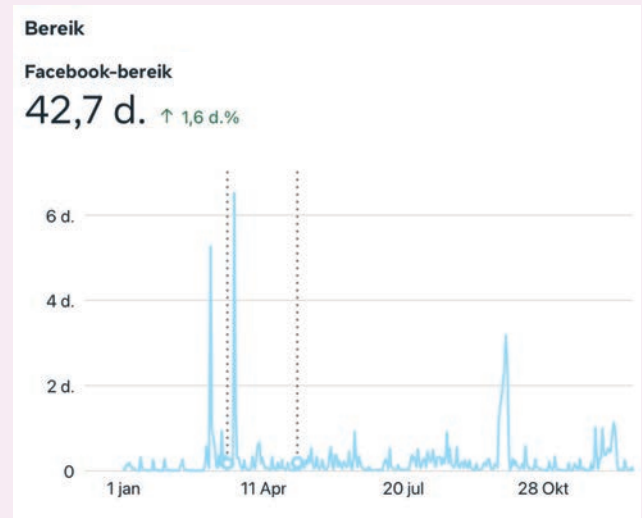
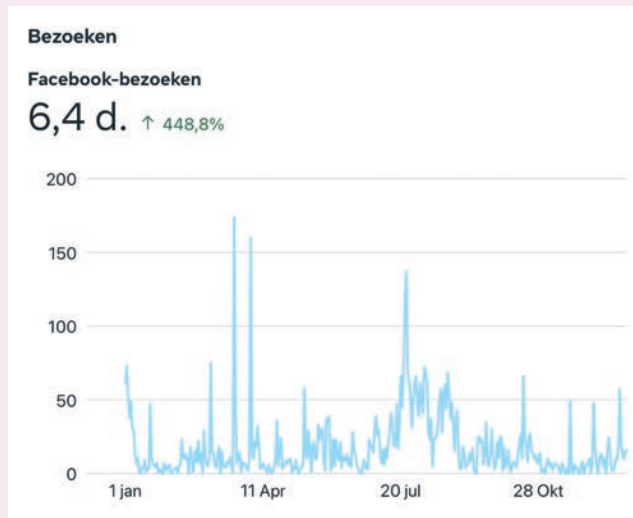
Deze positieve trends bevestigen dat de strategie om boeiende en informatieve content te leveren, zoals historische inzichten en updates over museumevenementen, goed is ontvangen door ons publiek. Het is duidelijk dat zowel nieuwe als terugkerende bezoekers een diepere verbinding met ons museum zoeken via onze digitale platforms.

Kidsproof Museum 2024

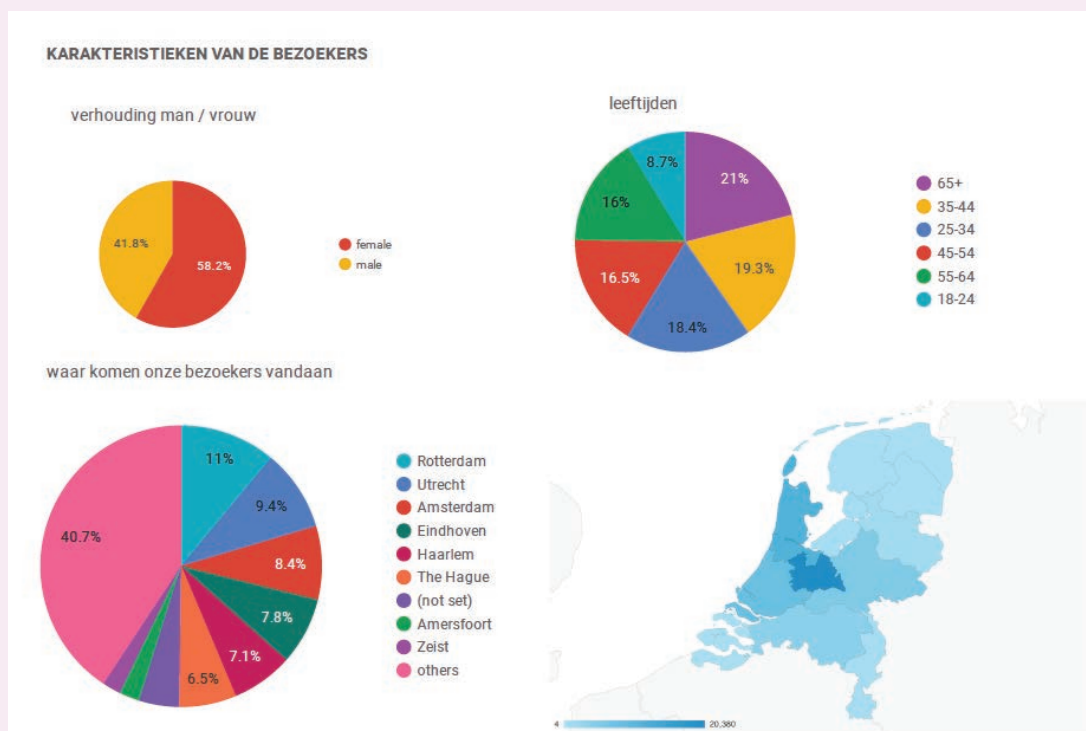
Het Waterliniemuseum werd in november 2023 opnieuw uitgeroepen tot Kidsproof Museum 2024 door de Museumvereniging. Dit label, gebaseerd op beoordelingen van kinderen, bevestigt onze inzet om een kindvriendelijke bestemming te blijven. In Nederland zijn er in 2023 slechts 55 Kidsproof musea, wat deze erkenning extra bijzonder maakt.

Social Media

Website:

"HET ECOLOGISCH BEHEER EN
ONDERHOUD WORDEN AFGESTEMD OP
HET BEHOUD EN DE ONTWIKKELING
VAN BIJZONDERE SOORTEN."

BEHEER EN ONDERHOUD

Gebouwen en Tentoonstellingen

Na de oplevering van de gebouwen en tentoonstellingen in 2015 werden in 2016 diverse gebreken zichtbaar, zoals dakproblemen, defecte deuren en een niet-functionerende maquette van de Hollandse Waterlinie. Een werkgroep, bekend als de "pijnpuntenlijst", werd opgericht om deze kwesties aan te pakken. In 2018 startte de Provincie Utrecht een werkgroep voor de reconstructie van de maquette. Een extern bureau voerde een analyse uit, maar de uitvoering van het plan is vertraagd. De oplevering wordt nu eind 2023 verwacht.

Terreinbeheer

Het terreinbeheer volgt het beheersplan en omvat regelmatig overleg met Staatsbosbeheer. Het beheer richt zich op natuurbehoud en biodiversiteit. Specifieke maatregelen zijn genomen voor de populatie vleermuizen, waaronder het afschermen van gebouwen voor museaal gebruik en het bevorderen van hun overwintering. In 2022 zijn er 166 vleermuizen geteld. In 2023 werden 27 vogelsoorten waargenomen, waaronder het goudhaantje. Ook zijn er nieuwe rode lijstsoorten, zoals de bijenorchis, ontdekt.

Boombepanting en Natuurontwikkeling

In 2023 worden nieuwe solitaire bomen geplant bij de wal ter vervanging van omgevallen bomen, met de voorkeur voor de Hollandse Iep. De bijenorchis verspreidt zich goed, en het maaibeheer wordt aangepast om deze populatie te ondersteunen. In 2022 heeft de visvereniging een maaiboot ingezet voor de bestrijding van holblad. De effecten van deze ingreep op visstand en waterkwaliteit worden in 2023 onderzocht.

Onderhoud van Gebouwen

Het onderhoud van de oude gebouwen wordt actief aangepakt. Vrijwilligers hebben alle gebouwen geïnspecteerd, en deze gegevens vormen de basis voor toekomstig onderhoud. Een subsidieaanvraag voor achterstallig onderhoud aan gebouw G en de bomvrije kazernes is goedgekeurd, met 60.000 euro beschikbaar voor de periode 2021-2027. In 2022 zijn veel ramen en deuren geschilderd en behandeld tegen houtrot; het schilderwerk van de bomvrije kazerne wordt in 2023 afgerond.

FOTOGRAFIE EN VORMGEVING: LAURA VAN DAALEN

DANK AAN

HET WATERLINIEMUSEUM

EEN PLEK WAAR IEDEREEN SAMENKOMT EN
ZICH WELKOM VOELT

Een ruimte waar vrijwilligers, medewerkers en
zorgprofessionals hard werken om het verhaal van twee
UNESCO-werelderfgoederen te delen.

HET BESTUUR

EEN FRISSE BLIK OP DE TOEKOMST

Een nieuw en compleet bestuur richt zich met
vernieuwde energie op de vaste tentoonstellingen van het
Waterliniemuseum.

ONZE PARTNERS

ONZE BETROUWBARE ACHTERBAN

Samen met onze partners werken we stralend aan de
toekomst. 2023 was een jaar vol plannen, en we kijken
ernaar uit om deze in 2024-2028 uit te voeren.

DEZE PRACHTIGE LOCATIE

DANK AAN ONZE GROENPLOEG EN
STAATSBOSBEHEER VOOR
DIT PRACHTIGE FORT

Steeds vaker worden verschillende soorten vogels, vlinders,
bloemen, planten en insecten geïnventariseerd. We kijken
ernaar uit om dit in 2024 voort te zetten.

CONTACT

ACHTERDIJK 12
3981 HB BUNNIK

WATERLINIEMUSEUM.NL